

Strateji ... Mıstrateji^(*)

Müfit Akyos

“Stratejisi olmayanların stratejisini yaparlar...”

Ülkelerin ve her düzeydeki kurumlarının, siyasi partilerin, kurumsal yapıdaki bütün oluşumların bir stratejiye sahip olmaları önemlidir. Kurumların varlık nedenlerinden hareketle içinde buldukları ortamı ve koşulları dikkate alarak tanımladıkları hedeflere ulaşabilmek için izleyecekleri yol ve yöntemlerin belirlenmesi olarak tanımlayabiliriz stratejiyi. Tanımlı süreler (5–10 yıl) için hazırlanan strateji dokümanları tanımlanmış hedeflere ulaşmak için gereken eylem planlarına ve kaynakların planlanmasına da temel oluşturur.

Kamu kurumlarının ve kaynaklarının ülke politikaları ile uyumlu hareket etmelerini sağlamak amacıyla Resmî Gazete’de (26.5.2006/26179) yayımlanan Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’le güvenlik, istihbarat ve dış politika dışında kalan bütün kamu kurumlarında stratejik plan hazırlama zorunluluğu getirilmiştir. Kamuda yaklaşık on yıldır stratejiye dayalı bir yönetimin olduğunu varsayabiliriz. Stratejilerin etkin bir gelişme aracı olabilmeleri için süreç içinde güncellenmeleri ve ölçme ve değerlendirilmelerinin yapılması gerekir. Kötü yönetimin her türlü örneğini yaşadığımız ülke yönetiminde strateji yapmak bir zorunluluk olmaktan öteye ne anlama gelmektedir? Ölçme değerlendirmenin yapılmadığı, öngörülenlere erişilememenin nedenlerinin ve hepsinden önemlisi başarı veya başarısızlıklardan çıkartılan derslerin belirlenmediği yani bir öğrenme sürecinin yaşanmadığı strateji ne işe yarayabilir ki? Kamu yönetimindeki başarısızlıklar da bunu doğrulamaktadır.

Herkesin stratejisi var artık...

Bizdeki strateji belgeleri genellikle kurumların başındakilerin miladı anlamına geldiği yani geçmişle gelecek arasında bağ kurmadığı için her yeni yönetim bir strateji belgesi hazırlar. Biraz da AB ile ilişkilerin dayatmasıyla artık kalkınma ajanslarından ticaret ve sanayi odalarına, bakanlıklardan üniversitelere, kaymakamlıklardan yerel yönetimlere hemen her kurumun bir strateji belgesi var. Önemli bir bölümü “kes-yapıştır” yöntemiyle hazırlanmış olsa da. Yine de yararlı bir yanı var bu faaliyetlerin. Önce strateji konusunda bir farkındalığın oluşmasına aracı oluyor sonra yerli yabancı irili ufaklı pek çok danışmanlık firması için iyi bir pazar oluşturuyor! Bölgesel kalkınma ve sektör stratejileri, yenilik ve KOBİ stratejileri ve daha niceleri cilt cilt raflardaki yerlerini almış durumda. Artık herkesin bir stratejisi vardır. Vardır da neden etkisini ekonomide, yenilikçilikte, bölgesel kalkınmada, iyi yönetimde, katılımcılıkta, mutluluk ve huzurda göremiyoruz? Çünkü stratejilerin başarısı kurumu ve konusu ne olursa olsun bir süreç bağlamında geçmişin doğru anlaşılmasına, geleceğin

^(*) **herkese bilim teknoloji** dergisinin 24 Haziran 2016 tarihli 13. sayısında (‘politikbilim’ köşesi, s. 23) ve yazarın [blogunda](#) yayımlanmıştır. Blogta yayımlanan metin esas alınmıştır.

olabildiğince gerçekçi okunabilmesine ve bilgi temelli hazırlanmasına bağlıdır. Bu köşenin ilgi alanından baktığımızda ülkemizin hangi bilim, teknoloji ve yenilik stratejisinin yukarıda işaret edilen özellikleri taşıdığı söylenebilir ki? Bunları ülkemizin otomotiv sektörü stratejisini “Fordist” dönemin otomobilini geliştirme “stratejisine” bağlayan ilgili bakana sorabilirdik ama o da bu ham hayali gerçekleştirilmeden gitti!

Ülkemizde yaşananlara baktığımızda ise görünen o ki artık bu ülkenin hiçbir kurumunun stratejiye gereksinimi kalmamıştır. Cehaletin kör kuyusundan devşirilen din soslu kavramlardan hareketle “yeni Türkiye” için önerilen (pardon) buyurulan “mıstratejiler” ülkemizi karanlık dünyalara nur hızıyla taşımaktadır.

Kabul ediyor muyuz?

Etmiyorsak sevgili hocam Prof. Metin Durgut’un deyişiyile “stratejisini kendi yapmayanların stratejisini başkaları yapar” durumuna düşmemek için Cumhuriyet’in en azından bilim ve laiklik değerlerinde birleşerek ülkemize aydınlık bir gelecek umudu verecek stratejiyi geliştirebilme yolunda bilgimizi, emeğimizi, zamanımızı birleştirelim. Sorumluluk bu ülkenin aydınlık insanlarındır; Gezicisinden her boydan sol partisine, akademisyenlerinden üretkenlere...